

Crna Gora

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

Broj: 56-700/2013-2
Podgorica, 26.11.2013. godine

VLADA CRNE GORE
Generalnom sekretarijatu

PODGORICA

Povodom Inicijative DOO „Matik MT“, DOO „Jokić prevoz“, DOO „AL komerc“, DOO „Nena SN“, DOO „Ratar“, DOO „Vuković LN“, DOO „Omorika Trede“, DOO „ZOSASO“ i DOO „Lazine komerc“, za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, broj 27/13) Ministarstvo rada i socijalnog staranja u saradnji sa Sekretarijatom za zakonodavstvo, daje sljedeće

MIŠLJENJE

DOO „Matik MT“, DOO „Jokić prevoz“, DOO „AL komerc“, DOO „Nena SN“, DOO „Ratar“, DOO „Vuković LN“, DOO „Omorika Trede“, DOO „ZOSASO“ i DOO „Lazine komerc“, podnijeli su Inicijativu za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti odredbe člana 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, broj 27/13)

U Inicijativi se ističe da „član 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti u dijelu kojim se propisuje da će korisnici prava iz socijalne i dječje zaštite koji su to pravo već ostvarili, nastaviti sa korišćenjem istog, ukoliko „ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom“, nije usaglašen sa odredbama Ustava Crne Gore: članom 18 (država jamči ravnopravnost žene i muškarca i razvija politiku jednakih mogućnosti), članom 145 (da zakon mora biti saglasan sa ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom) i članom 147 stav 1 (da zakon i drugi propis ne može imati povratno dejstvo).

Podnosioci inicijaltive ističu da se takvim zakonskim određenjem narušava Ustavom utvrđena ravnopravnost žene i muškarca to posebno iz razloga što su faktički korisnici i pravni subjekti po članu Zakona čija se ustavnost traži, u najčešćem slučaju žene, te su ovakvom zakonskom normom dovedene u neravnopravan položaj. Takođe se navodi da se narušava Ustavom zagarantovana zabrana retroaktivnosti zakona i propisa, kojom se „na mala vrata“ uvodi retroaktivna primjena zakona i poništaj stečenih prava i da se time povređuje načelo vladavine prava. U Inicijativi se dalje navodi da stečena prava znače činjenicu da je pravni subjekt već ušao u određenu pravnu situaciju i ukoliko je pravna situacija dovršena na način da je određeno pravo priznato, radi se o stečenom pravu pa vrijedi načelo zabrane povratnog djelovanja propisa.

Shodno navedenom, podnosioci inicijative saglasno odredbama člana 150 stav 4 Ustava Crne Gore predlažu da Ustavni sud, do okončanja postupka ocjene ustavnosti osporenog člana 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti, obustavi izvršenje svih pojedinačnih akata ili radnje koji su preduzeti na osnovu odredbi navedenog člana, jer bi njihovim izvršenjem mogle nastupiti neotklonjive štetne posledice.

Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, broj 27/13) članom 11 propisano je „da su prava iz socijalne i dječje zaštite: osnovna materijalna davanja i usluge socijalne i dječje zaštite“. Članom 20 navedenog Zakona propisana su „osnovna materijalna davanja iz socijalne zaštite i to: materijalno obezbjeđenje, lična invalidnina, dodatak za njegu i pomoć, zdravstvena zaštita, troškovi sahrane i jednokratna novčana pomoć“. Uslovi za ostvarivanje navedenih materijalnih davanja propisani su u odredbama čl. 21 do 37 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Članom 40 Zakona propisana su „osnovna materijalna davanja iz dječje zaštite i to: naknada za novorođeno dijete, dodatak za djecu, troškovi ishrane u predškolskim ustanovama, pomoć za vaspitanje i obrazovanje djece i mladih sa posebnim obrazovnim potrebama, refundacija naknade zarade i naknada zarade za porodijsko, odnosno roditeljsko odsustvo, naknada po osnovu rođenja djeteta, refundacija naknade zarade i naknada zarade za rad sa polovinom punog radnog vremena“. Uslovi za ostvarivanje navedenih materijalnih davanja propisani su u odredbama čl. 41 do 57 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti.

Bliži uslovi za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite propisani su Pravilnikom o bližim uslovima za ostvarivanje osnovnih materijalnih davanja iz socijalne i dječje zaštite („Sl. list CG“, broj 40/13).

Shodno navedenom, korisniku prava na osnovna materijalna davanja pravo može prestati u bilo kom vremenskom periodu ako više ne ispunjavava uslove propisane za ostvarivanje prava (npr. ukoliko korisnik materijalnog obezbjeđenja ostvari prihode koji su veći od osnova za ostvarivanje prava, odnosno stekne imovinu u obimu većem od propisanog prestat će mu pravo na materijalno obezbjeđenje). U skladu sa navedenim, smatramo da se ne može govoriti o stečenim pravima, npr. kao kada je u pitanju ostvarivanje prava na penziju.

Uslovi za ostvarivanje prava iz socijalne i dječje zaštite mogu se mijenjati zavisno od razvoja sistema socijalne i dječje zaštite i materijalnih mogućnosti države. Članom 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti postiže se ravnopravnost u korišćenju prava korisnika koji su to pravo ostvarili po predhodnom Zakonu i korisnika koji ostvaruju pravo po novom Zakonu. Takođe, članom 84 stav 3 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti propisano je „da se sve promjene koje su od uticaja na korišćenje prava po ovom Zakonu uzimaju u obzir od prvog dana narednog mjeseca po njihovom nastupanju“, što znači od 1. jula 2013. godine, obzirom da je zakon stupio na snagu 19. juna 2013. godine.

Predlog dat u Inicijativi bi podrazumijevao nastavak korišćenja prava svih postojećih korisnika, pod uslovima propisanim Zakonom koji je stavljen van snage.

Takođe, ne mogu se prihvatiti navodi iz Inicijative da se takvim zakonskim određenjem narušava Ustavom utvrđena ravnopravnost žene i muškarca. Naime, Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti članom 7 stav 1 tačka 2 propisano je da je „zabranjena diskriminacija korisnika po osnovu rase, pola, starosti, nacionalne pripadnosti, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, vjeroispovijesti, političkog, sindikalnog ili drugog opredjeljenja, imovnog stanja, kulture, jezika, invaliditeta, prirode socijalne isključenosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili drugog ličnog svojstva“.

Iz navedenih razloga smatramo da odredba člana 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti nijesu nesaglasne sa članom 18 (država jamči ravnopravnost žene i muškarca i razvija politiku jednakih mogućnosti), članom 145 (da zakon mora biti saglasan sa ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom) i članom 147 stav 1 (da zakon i drugi propis ne može imati povratno dejstvo) Ustava Crne Gore.

Imajući u vidu iznijeto, predlažemo da Ustavni sud Crne Gore, donese rješenje kojim se ne prihvata inicijativa DOO „Matik MT“, DOO „Jokić prevoz“, DOO „AL komerc“, DOO „Nena SN“, DOO „Ratar“, DOO „Vuković LN“, DOO „Omorika Trede“, DOO „ZOSASO“ i DOO „Lazine komerc“, za ocjenu ustavnosti odredbe člana 176 Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti („Službeni list CG“, broj 27/13)

S poštovanjem,

MINISTAR

mr Predrag Bošković